

Paul Kroon en Gemma van Grinsven begonnen een creatieve schakel-opleiding voor ASS'ers

“Sluimerend talent blootleggen.”

Veel autistische kinderen ondervinden moeilijkheden bij het volgen van voortgezet onderwijs. Een gevolg kan zijn dat zij lange tijd thuiszitten, depressief worden en geen diploma halen. Maar ook voor jongeren die daar wel in slagen is het massaal georganiseerde vervolgonderwijs niet altijd de beste optie. Daardoor blijft talent liggen. Eén van die initiatieven om voor een aantal van deze jongeren perspectief te scheppen is de UNIT Academie in Nijmegen, opgericht in 2008 door Paul Kroon en Gemma van Grinsven.

De Unit Academie biedt jongvolwassenen met ASS en onvoldoende vooropleiding de mogelijkheid een allround kunstopleiding te volgen. Dat vergroot hun mogelijkheden om door te stromen in het kunstonderwijs. Een voorwaarde is natuurlijk wel dat ze talent hebben voor zo'n opleiding. Daarop wordt dan ook bij de aanname van studenten scherp gelet. Het goede resultaat wordt bereikt door individueel onderwijs aan te bieden binnen kleine klasjes waarbij gelet wordt op de groei van de persoonlijke creativiteit, op vaktechnische vaardigheden en vormende vakken als kunstbeschouwing. Docenten hebben tevens aandacht voor de specifieke problemen die met autisme gepaard gaan. Ze zoeken actief naar manieren om elke student te 'bereiken' en te motiveren het beste uit zichzelf te halen.

Schakelopleiding

Je kunt de UNIT Academie beschouwen als een schakelopleiding die de brug slaat naar reguliere vormen van kunstonderwijs. Initiatieven zoals deze moeten per definitie klein blijven en individueel gericht. Toch is de opleiding aan de UNIT Academie kostenefficiënt. Zij biedt immers uitzicht op een toekomst aan jongeren die dikwijls al lang thuis zaten en die soms de hoop hadden opgegeven dat deze maatschappij ook voor hen een plaats heeft. Dat is niet alleen voor deze mensen zelf belangrijk, maar ook voor de maatschappij. Want thuis zitten kost ook geld, het levert niets op, verhoogt de kans op frustraties en op het verder wegglijden in apathie. De maatschappij mist daardoor ook de mogelijkheid om gebruik te kunnen maken van hun talent tot creatieve prestaties en te kunnen profiteren van wat autistische kunstenaars aan onze op beeld gerichte samenleving hebben bij te dragen.

Successen en zorgen

De opleiding bestaat nog te kort om opzienbarende resultaten te kunnen laten zien; de afgestudeerden hebben immers na de UNIT Academie nog een tijd te gaan. Maar het gaat goed: één op de drie afgestudeerden stroomt door. Dat lijkt weinig, maar het is veel, gelet op de vaak moeilijke schoolgeschiedenis van deze jongeren. Voor hen is na jaren van teleurstellingen de knop omgezet: ze mogen weer meedoen en hun talent is ontdekt als waardevol. Alleen dat al kan helpen bij het verwerven van een volwaardige plaats in de samenleving. Wie kennis neemt van deze opleiding, de uiterst gemotiveerde docenten en enthousiaste studenten ontmoet en ziet wat het uiteindelijk oplevert, komt onder de indruk van dit initiatief. De reactie van iedereen die zich in deze opleiding verdiept is dat

zo'n waardevol project niet mag verdwijnen. Toch dreigt dat te gebeuren. Ons onderwijssysteem is immers niet ingesteld op dit typen scholen. Deze opleiding krijgt dan ook geen reguliere vergoeding van de overheid. Daarom wordt een hoge eigen bijdrage per student gevraagd van 5.500 euro. Van de leerlingenbijdrage kunnen de docentkosten worden betaald, maar het is ontoereikend voor de bijkomende kosten zoals de huur van het lesgebouw en alle huisvestingsgerelateerde kosten, de directiekosten, lesmaterialen, administratie, psychologische begeleiding e.d. Op die posten lijdt de opleiding thans een tekort van 90.000 euro. Vanwege dat tekort was het noodzakelijk de opleidingsduur van twee jaren in te korten tot één jaar, maar dat is verre van ideaal en bestuur en directie willen zo snel mogelijk terug naar een situatie waarin studenten twee jaar lang worden voorbereid op een vervolgopleiding. Daar is alle reden toe wanneer je bedenkt dat de overheid voor een 'normale' leerlingenplaats in de ROC's jaarlijks ruim 10.000 euro betaalt.

Marlene Dumas

Dat het de afgelopen jaren toch lukte, is te danken aan bijdragen vanuit fondsen en het bedrijfsleven. Zo ontving de opleiding steun van het VSB-fonds, de Stichting Doen, het studiefonds Nijmegen en de Stichting Beide Weeshuizen. Recent werd een toezegging gedaan door ASML Foundation om de opleiding te steunen. Maar voor de toekomst is dat niet voldoende: er moet een steviger meerjarenfundament komen onder deze school. Daarom worden het komende jaar stevige ingrepen gedaan in opzet en organisatie. Zo worden mogelijkheden onderzocht om een leerwerkplaats te organiseren. De 'Vrienden van de UNIT Academie' worden actiever betrokken bij acties om als bedrijf één of meer leerlingen te sponsoren of bij te dragen aan studentgerichte projecten. De bekende Nederlandse kunstenares Marlene Dumas sponsort zo'n studentenplaats, evenals GEM Waalsprong in Nijmegen. Aaltje en Jaap van Zweden steunen de opleiding als ambassadeurs en dragen bij aan de naamsbekendheid van het instituut.

Meer informatie

In januari en maart 2012 zijn er weer opendagen voor iedereen die geïnteresseerd is. Meer informatie is te vinden op <http://www.unitacademie.nl> Of u kunt bellen naar 0654781383 of een mail sturen naar info@unitacademie.nl

Over auteur:

Jan van Laarhoven (1950) was tot voor kort directeur van het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch. Thans is hij als adviseur, bestuurder en toezichthouder nog betrokken bij diverse musea. Hij is voorzitter van de Stichting UNIT Academie .